

РЕШЕНИЕ

№ 1274

гр. София, 23.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 61 СЪСТАВ, в публично заседание на десети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ Н. СТОЙКОВА

при участието на секретаря БИЛЯНА ХР. РАДОВЕНСКА
като разгледа докладваното от МАРИЯ Н. СТОЙКОВА Гражданско дело № 20221110131653 по описа за 2022 година

Производството е образувано по искова молба, подадена от И. С. И. срещу „(фирма), с която са предявени кумулативно обективно съединени искове както следва: иск с правно основание чл. 215 КТ, във вр. с чл. 31, ал. 1 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина (НСКСЧ), за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 2179,41 лв. (след допуснато от съда изменение на иска в проведеното на 10.10.2023 г. открито съдебно заседание), представляващи неизплатени командировъчни разходи за командировки с продължителност от 63 дни с маршрут Б. – Ф. – И. – Г., за периода от 03.01.2021г. до 27.03.2021 г., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска – 26.05.2022г. до окончателното изплащане на сумата; и иск с правно основание чл. 61, ал.1 от ЗЗД, за сумата от 393,76 евро, с левова равностойност 779,49 лева, представляваща обезщетение за заплатени с лични средства на ищеца необходими разходи за ремонт на служебен товарен автомобил по време на извършваната служебна командировка.

Ищецът И. С. И., твърди, че е работил като шофьор на тежкотоварен автомобил (международни превози) при ответника – „(фирма), по силата на сключен трудов договор № 335 от 21.12.2020 г. Твърди, че трудовото правоотношение било прекратено на 29.03.2021г., с подадена от него молба, поради забава в изплащането на трудовото му възнаграждение и неизплащане в пълен размер на обезщетение за командировъчни за 63 дни в страни от Европейския съюз. Твърди, че при сключване на трудовия договор постигнал устна уговорка с работодателя си, че за осъществявани командировки при международен превоз ще му се заплащат допълнително по 70 евро на ден командировъчни. Посочва, че по време на съществуващото трудово правоотношение бил командирован от ответника за периода от 03.01.2021 г. до 27.03.2021 г., или общо 63 дни за извършване на международен превоз на товари от Б. до държави от ЕС – Ф., И. и Г., и обратно, с товарен автомобил. Въпреки това ответникът не бил изплатил на ищеца полагащите му се командировъчни пари за

пребиваването му по релация във Ф., И. и Г., и обратно за процесния период.

Твърди още, че по време на командировката си в чужбина, на която бил изпратен от ответното дружество, се наложило да извърши ремонт на поверения му служебен автомобил със свои лични средства, като по банков път заплатил сумите от 152 евро – на 05.02.2021г. на сервиз за ТИР в К., И. и сумата от 241,76 евро – на 05.03.2021г. на сервиз за ТИР в Г.. Твърди, че въпреки че е предоставил документи на работодателя си за заплатените суми за ремонт на служебния автомобил, те не му били възстановени от ответника. Моли за уважаване на предявените искове. Претендира разноски.

В срока по чл. 131 от ГПК е депозиран отговор на исковата молба от ответника „фирма“ ЕООД, с който оспорва предявените искове като неоснователни. Твърди, че всички дължими суми за командировъчни са заплатени. Оспорва твърдението, че между ищеца и ответника е имало уговорка за заплащане по 70 евро на ден за командировъчни, като твърди, че на ищеца се дължат командировъчни, съгласно минималните размери на дневните командировъчни в чужбина, предвидени в НСКСЧ. Оспорват и твърденията на ищеца, че е правил ремонт на поверения му автомобил в чужбина и че е заплащал разходи за това, както и че е представял документи за тези ремонти. Ответникът твърди, че не е възлагал подобни ремонти на автомобила, а в случай, че такива действително са били правени, те не са били необходими. Поддържа, че всички дължими суми са били заплатени на ищеца надлежно и в срок. Моли предявените искове да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендира разноски.

Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Не се спори между страните, че през процесния период същите били обвързани от валидно трудово правоотношение, възникнало въз основа на трудов договор № ***/21.12.2020 г., по силата на който ищецът приел да изпълнявал длъжността „шофьор на товарен автомобил/международни превози“, както и че трудовото правоотношение било прекратено със Заповед от 09.04.2021 г. на основание чл. 326, ал. 1 КТ, считано от 09.04.2021 г. Направените от страните признания на фактите по делото съдът намира на основание чл. 175 ГПК за установени по безспорен начин от събрания доказателствен материал.

По делото е приета Заповед № 1 на управителя на „фирма“ ЕООД за командироване на ищеца от Б. до Ф. и обратно за срок от 90 дни, считано от 03.01.2021 г., с възложена задача да извърши международен автомобилен превоз на товари до страни – членки на ЕС, управлявайки автомобил, собственост на фирмата, с рег. № ***/***. Посочено е, че на командирования се изплащат командировъчни пари на ден в размер на 27 евро за изпълнението на международен превоз, съгласно индивидуалните ставки, определени в приложение № 3 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина. Заповедта не е подписана от ищеца, нито има доказателства, че същата му е била връчена.

Приета е и Заповед № 20 на управителя на „фирма“ ЕООД за командироване на ищеца от Б. за Г. и обратно за срок от 30 дни, считано от 21.03.2021 г., с възложена задача да извърши международен автомобилен превоз на товари до страни – членки на ЕС, управлявайки автомобил, собственост на фирмата, с рег. № ***/***. Посочено е, че на командирования се изплащат командировъчни пари на ден в размер на 27 евро за изпълнението на международен превоз, съгласно индивидуалните ставки, определени в приложение № 3 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина. Заповедта не е подписана от ищеца, нито има доказателства, че същата му е била връчена.

По делото са представени банкови извлечения от сметка с титуляр И. И. относно изплатени суми за периода 01.01.2021 г. до 31.03.2021 г. и 01.06.2021 г. до 30.06.2021 г., и платежни нареждания за вътрешнобанкови преводи, с основания за плащане „командировка“ за изпълняваните от ищеца курсове с товарен автомобил, от които се установява стойността на платените от работодателя на работника суми за периода на

действие на трудовото отношения, като посочените платежни документи са взети предвид при изготвяне на експертизата по делото.

Представена е фактура от 02.02.2021 г. с издател „Оторизиран сервиз ****“ гр. К., и получател „фирма“ ЕООД за сумата от 152 евро.

Представена е и фактура от 03.03.2021 г., с издател сервиз „****“ **, гр. А., и получател „фирма“ ЕООД за сумата 241,76 евро, от които – 150,30 евро за извършената работа и 87,70 евро – равностойност за закупените части – куплунг 12мм, комплект винтове и въздушен маншон, които са били необходими за ремонт на спукана гума на товарното ремарке.

По делото е изготвена и приета съдебно-счетоводна експертиза. Заключение е изготвено след запознаване от страна на вещото лице с представените по делото доказателства и след справка в счетоводството на работодателя, поради което съдът го намира за обективно, правилно, ясно и компетентно изготвено. Съгласно заключението минимално дължимото дневно обезщетение за командировъчни в процесния период, съгласно Приложение № 3 към чл. 31, ал.1 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, е в размер на 27 евро. Въз основа на представените като доказателства по делото транспортни дневници, е било установено, че общият период, през който ищецът е извършвал командировка в чужбина, е бил 80 дни, за които, при изчисляване по минимално дължимия размер на командировъчните (по 27 евро на ден), общата дължима сума за обезщетения за командироване е в размер на 2160 евро, с левова равностойност 4224,59 лв. От извършената проверка в счетоводството на ответника и предоставената информация, вещото лице е установило, че за претендирания период, ответното дружество е заплатило на И. Сл. И. сума в размер на 6446,07 лв. за командировки, които представляват с 2221,48 лв. в повече от дължимото, изчислено на база 27 евро на ден. Според експертът в случай, че размерът на обезщетението за командировъчни бъде изчислен на база 70 евро на ден за период от 63 дни, дължими са 4410 евро, с левова равностойност – 8625,21 лв. От направените изчисления следва, че доколкото е заплатена сумата от 6446,07 лв., обезщетението за командировъчни за осъществената от ищеца командировка в страни от ЕС, с предмет международен превоз на товари и продължителност 63 дни, изчислено на база 70 евро на ден, не е изплатено в пълен размер, а с 2179,14 лв. по-малко. На следващо място вещото лице е установило след проверка от банковите извлечения по сметка на ищеца, че на 05.02.2021 г. е изплатена на ПОС терминал сума в размер на 152 евро, с левовата равностойност на 300,90 лв. на *** ***, а на 05.02.2021 г. е изплатена на ПОС терминал сума в размер на 241,76 евро, с левовата равностойност 478,59 лв. на *** ***. Отбелязано е и че фактура от 03.03.2021 г. на стойност 241,76 евро и фактура от 02.02.2021 г. на стойност 152 евро, издадени на името на „фирма“ ЕООД не са включени в дневниците за покупки при ответното дружество.

За изясняване на делото от фактическа страна е допуснато и прието заключение на съдебно-автотехническа експертиза, неоспорено от страните и което съдът след преценка по реда на чл. 202 ГПК кредитира като обективно и компетентно изготвено. От него се установява, че повредата във вентила на една от гумите на товарния автомобил и нейното спадане би довела до отклоняване на превозното средство. Според вещото лице по този начин не може да се извършва безопасно движение, поради което вентилът следва да бъде заменен с нов. Експертът посочва още, че повредата в една от гумите на ремаркетото на товарната композиция може да доведе до неконтролирано отклонение на самата композиция. В този случай придвижването не е безопасно, като повредената гума следва да се подмени.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

По иска с правно основание чл. 215, ал. 1 КТ:

За основателността на предявения иск в тежест на ищеца е да установи наличието следните предпоставки: че е работил по трудово правоотношение с ответника и е полага труд за периода, за който претендира да му се заплатят командировъчни; че с надлежен акт на работодателя е бил командирован за изпълнение на трудовите си задължения в чужбина; размера на претендираната сума.

В настоящия случай, по делото не е спорно а и въз основа на писмените доказателства се установи, че в рамките на исковия период ищецът И. И. е изпълнявал при „фирма“ ЕООД възложените му функции на длъжност „шофьор на товарен автомобил/международни превози“, като за периода от 03.01.2021г. до 27.03.2021 г., е бил командирован от ответника с възложена задача да извърши международен автомобилен превоз на товари до страни – членки на ЕС.

Правото на работодателя да командирова работник или служител извън страната за нуждите на предприятието за изпълнение на трудовите му задължения извън мястото на постоянната му работа, но за не повече от 30 календарни дни без прекъсване, е уредено в [чл. 121, ал. 1 КТ](#), като в този случай работникът или служителят има право да получи освен brutното си трудово възнаграждение още и пътни, дневни и квартирни пари при условия и в размери, определени в [Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина /НСКСЧ/](#). Съгласно чл. 5, ал. 1 от същата командироването или изпращането за специализация в чужбина се извършва въз основа на писмена заповед, в която се съдържат посочените в [чл. 5, ал. 2 от НКСЧ](#) реквизити и условия.

В случая от страна на ответника са представени Заповед № 1 и Заповед № 2 на управителя на „фирма“ ЕООД, относими към процесния период, за които нито се твърди, а и се установява от съдържанието на същите, че не са подписани от ищеца, нито има доказателства същите да са му били връчвани.

Съгласно чл. 121, ал. 2 КТ командироване за срок, по-дълъг от 30 календарни дни, се извършва с писмено съгласие на работника или служител.

Ето защо съдът приема, че макар процесните заповеди да съдържат изискуемите съгласно чл. 5, ал. 2 [чл. 5, ал. 2 от НКСЧ](#) реквизити и условия, процедурата по командироване на ищеца не е била надлежно изпълнена от ответното дружество, тъй като заповедите не са подписани от ищеца, нито има доказателства, че същият се е запознал със съдържанието на заповедите и е изразил своето съгласие да бъде командирован при посочените в тях условия.

Непротиворечива и последователна е практиката на ВКС, че нарушаването /неспазването/ на законоустановените изисквания за реда на командироване има за последица незаконност на действията на работодателя и липса на задължение от насрещната страна по правоотношение да изпълни разпореждането /при евентуално устно разпореждане/, но не и отпадане на задължението за заплащане на командировъчни пари, чието предназначение е да се компенсират до известна степен неудобствата, които работникът или служителят понася когато изпълнява задача извън мястото на работа и местоживеенето си, като по този начин законът защитава интересите и на двете страни, като отчита подчиненото положение на работника или служител в трудово-правната връзка и фактическото изпълнение дори на незаконни заповеди. /[Решение № 123/14.03.11](#) по г. д. № 1167/10, IV ГО на ВКС, [решение от 17.05.2010 г.](#) по гр. д. № 638/2009 г. на III-то г. о. на ВКС и решение от 21.01.2010 г. по гр. д. № 278/2010 г. на III-то г. о. на ВКС, [Определение № 147 от 4.02.2016 г.](#) на ВКС по гр. д. № 6100/2015 г., III г. о., ГК/.

Ето защо, за изпълнените курсове в чужбина на ищеца се дължат командировъчни пари, за определяне на размерите на които принципно следва да се има предвид разпоредбата на [чл. 31, ал. 1 от НКСЧ](#), съгласно която персоналет на сухоземните транспортни средства получава командировъчни пари на ден за времето на изпълнение на международни рейсове съгласно индивидуалните ставки, определени в Приложение № 3, а

именно за шофьори и стюардеси при автомобилни превози – 27 евро при единична езда и 21 евро при двойна езда, включително квартирни пари. Размерът на командировъчните пари не може да бъде под нормативно установения в Наредбата минимум, като от своя страна работодателят може да определи и по-висок размер. В случая в процесните заповеди за командироване е определен размер на командировъчните пари от 27 евро на ден, съгласно индивидуалните ставки, определени в Приложение № 3 от НСКСЧ. В същото време от заключението на съдебно-счетоводната експертиза, се установява, че работодателят е заплащал на ищеца суми за командировъчни пари в по-високи размери от минимално установените такива в [чл. 31, ал. 1 от НСКСЧ](#). Настоящата съдебна инстанция намира, че подобни действия не биха били финансово и житейски оправдани, освен ако страните не са постигнали устна договорка, че размерът на командировъчните пари, ще бъде в размер по-висок от 27 евро на ден. Следва да се отбележи и че с отговора на исковата молба ответникът е представил справка (стр. 47 от делото), изготвена на фирмена бланка, съдържаща логото на ответното дружество, на която е записано, че на И. И. за 63 дни по 70 евро на ден се дължи 4410 евро (8625 лв.). Ето защо, при съвкупната преценка на събраните по делото писмени доказателства, в т.ч. - извлечения от банковата сметка на ищеца, и заключението на съдебно-счетоводната експертиза, съдът намира, че уговорения между страните размер на обезщетението за командировъчни е бил 70 евро на ден. Съгласно заключението на съдебно-счетоводната експертиза общата сума за командировъчни пари за процесния период, изчислен на база 70 евро на ден е в размер на 4410 евро, с левовата равностойност на 8625,21 лв.

Според вещото лице погасената от ответника чрез плащане сума за командировъчни пари възлизала на 6446,07 лв. Следователно, дължимият остатък бил в размер на 2179,14 лв. С оглед изложеното искът с правно основание [чл. 215 КТ](#), вр. [чл. 31, ал. 1 НСКСЧ](#) се явява основателен и като такъв следва да бъде уважен изцяло, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното изплащане на дължимата сума.

По иска с правно основание чл. 61, ал. 1 от ЗЗД:

Фактическият състав на гестията, правопограждащ вземането за необходими и полезни разноски, е извъндоговорен източник на облигационно правоотношение и по дефиниция предполага липсата на постигнато съгласие за извършването на действия, полезният ефект от които да се отрази в чужда правна сфера. Водене на чужда работа без мандат е налице тогава, когато някой предприема една работа, за която знае, че е чужда, без да е натоварен с извършването ѝ. За да се приеме, че е реализирана такава хипотеза е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки: да е предприета работа (правни или фактически действия) в чужд интерес, т. е. благоприятните последици от тези действия да настъпват не в правната сфера на извършилото ги лице; действията да са предприети с намерение да се управлява чужда работа и доброволно - без съществуването на правоотношение (независимо от правопограждащия го фактически състав), което да поражда задължение за извършването им. При тези предпоставки заинтересованият е длъжен, ако работата е била предприета уместно и е била добре управлявана, да изпълни задълженията, които управителят е сключил от негово име, да го обезщети за личните задължения, които той е поел и да му върне необходимите и полезни разноски, заедно с лихвите от деня на изразходването им /[чл. 61, ал. 1 ЗЗД](#)/. Ако някой е предприел чужда работа въпреки волята на заинтересования, последният отговаря по правилата на неоснователното обогатяване - [чл. 61, ал. 3 ЗЗД](#), вр. с [чл. 59 ЗЗД](#).

В случая от събраните по делото доказателства се установява, че фактическият състав на воденето на чужда работа без пълномощие по [чл. 61 ЗЗД](#) е изпълнен.

От приетата като писмено доказателство фактура от 02.02.2021 г. с издател „Оторизиран сервиз ****“ гр. К., и получател „фирма“ ЕООД за сумата от 152 евро, се установява, че през периода, в който ищецът е бил командирован от ответника в страни-

6

гр. ***, ж.к. „***“, бл. ***, вх. ***, ет. ***, ап. ***, на основание чл. 215 КТ, във вр. с чл. 31, ал. 1 от Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина (НСКСЧ), сумата от 2179,41 лв. (след допуснато от съда изменение на иска в проведеното на 10.10.2023 г. открито съдебно заседание), представляващи неизплатени командировъчни разходи за командировки с продължителност от 63 дни с маршрут Б. – Ф. – И. – Г., за периода от 03.01.2021г. до 27.03.2021 г., ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска – 26.05.2022г. до окончателното изплащане на сумата, и на основание чл. 61, ал. 1 ЗЗД сумата от 393,76 евро, с легова равностойност 779,49 лева, представляваща обезщетение за заплатени с лични средства на ищеца необходими разходи за ремонт на служебен товарен автомобил по време на извършваната служебна командировка.

ОСЪЖДА фирма“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. ***, ж.к. „***“, ул. „***“ № ***, ет. ***, офис ***, да заплати на И. С. И., ЕГН *****, с адрес: гр. ***, ж.к. „***“, бл. ***, вх. ***, ет. ***, ап. ***, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 650 лв. – разноси по делото.

ОСЪЖДА фирма“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление: гр. ***, ж.к. „***“, ул. „***“ № ***, ет. ***, офис ***, да заплати на основание чл. 78, ал. 6 ГПК по сметка на СРС сумата в размер на 437,16 лв., представляваща разноси по дело

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____